

knuta ili najistaknutija mjesta. Njihove izabrane skladbe dolično su izveli domaći profesionalni umjetnici prof. *Katica Peruzović-Pavičić* («Proljetne impresije» za glasovir, Ive Paraća), solistica Opere splitskoga Hrvatskoga narodnog kazališta sopranistica *Cyntia Hansell-Bakić* («Tri djevojačke pjesme» Ive Paraća, »Zašto smo se sreli!«, »Pjesma o dunji« iz opere »Morana« Jakova Gotovca i »Daleko me biser mora« iz operete »Mala Floramy« Ive Tijardovića), solist Splitske opere bariton *Ante Matanović* («Pjesma Splitu» i »Himna prirodi« iz opere »Adel i Mara« Josipa Hatzea, »Milov sam« Ive Tijardovića, »Sve utaman« i »Bor« iz zbirke »Intima« i »Dvije anacreontske pjesme« Jakova Gotovca) i prof. *Tatjana Roje-Solovera* (glasovirska pratnja), te amaterski muški pjevački zbor Brodogradilišta »Split« pod ravnanjem prof. *Josipa Veršića* («Kyrie« iz »Kyrie et Gloria in C« Julija Bajamontija, »Domaćine, gospodine« — III. stavak iz narodnog obrada »Koleda« Jakova Gotovca i obrade dalmatinskih narodnih pjesama istog skladatelja: »Ako spavaš, vilo moja«, »Omili mi u selu divojka«, »Dobar večer, uzorita«, i »Marjane, Marjane«).

Cjelinu večeri upotpunio je nastup dramske glumice *Edite Karadole*, članice Narodnog kazališta »Ivan Zajc« iz Rijeke, koja je nadahnuto, ponoseno i sugestivno tumačila izabrane ulomke iz Marulićeve »Judite« i njegovu humoristički intoniranu »Spovid koludric od sedam smrtnih grihova«.

Priredba je inače počela pozdravnom riječju predsjednice Društva *ing. Marije Znidarčić* i nešto odužim uvodnim predavanjem prof. *Vladimira Rismonda*, koji je govorio o religijsko-teološkim pogledima cara Dioklecijana, sv. Jeronima, Tome Arhidakona, Marka Marulića i Nikole Tommasea. Potrebno je još istaknuti da su svi sudionici u izvedbi programa te vrlo uspjele večeri nastupili bez ikakve novčane naknade, čime su i djelotvorno pokazali svoju ljubav prema Splitu, njegovim spomenicima i našoj kulturnoj »baščini«.

Ivan Bošković

»Ljubav don Perlimplina« — uspješna nova opera, ali ne i za publiku

Nema sumnje da svako novo domaće operno djelo treba posebno pozdraviti i posvetiti mu više prostora u recenzijama. Jer, domaćih opernih djela imamo sve manje i manje, a i skladanje nove opere iziskuje dugotrajn rad samog skladatelja s ne uvijek jasnim konačnim rezultatima. Radi se o tome da u posljednjih desetak godina sve naše nove domaće opere imaju vrlo kratki vijek (Kelemen, Malec), pa se vrlo često događa da jedno operno djelo ne preživi nekoliko izvedaba u samo jednoj sezoni. Čini se da će sličnim putem kod publike proći i prva opera mladog dirigenta Opere Hrvatskog narodnog kazališta Mire Belamarića »Ljubav don Perlimplina« prema tekstu velikog španjolskog majstora riječi F. G. Lorce. Mnogo puta je vrlo teško zadovoljiti različite ukuse razmažene operne publike koja još uvijek završava sa svojim zanimanjem za operu na Verdiju i Pucciniju. Teško je mnogo puta zadržati u glazbenoj fakturi neke glazbene karakteristike domaćeg podneblja, a u isto vrijeme ne zanemariti suvremene tendencije u glazbi.

Belamarić je ujedno i libretist svoje opere i mora se reći da je dosta vješto izgradio kontrast između htenja jednog starca koji je oženio mladu i senzualnu ženu koja uglavnom misli na tjelesne užitke ovog svijeta. Što se glazbe tiče čini se da se Belamarić u svakom slučaju želio potpuno osamostaliti i ne priključiti određenim smjerovima u glazbi. Mnoga mjesta zvuče ekspresionistički pogotovo u orkestralnim dijelovima, da bi u vokalnim linijama pjevača tu i tamo mogli prepoznati skriveni utjecaj jednog Menottija. Nije mi jasno zašto je Belamarić namjerno bježao sa strahom od melodije, vjerojatno smatrajući da će ga kritika zbog toga »pokopati«. Bogate i zvučne dionice orkestra sa sretno odabranim uvodima mogu zainteresirati današnjeg slušaoca, iako mislim da je pomalo statična radnja na sceni zaustavljala polet skladatelja koji je

ležao negdje sakriven i u vokalnim dionicama i u orkestru. Ističem izvanrednog i saživljenog Franju Paulika u naslovnoj ulozi koji je svojeg don Perlimplina donio u širokoj skali bojazni, strepnji, svojih unutrašnjih preokupacija i želja u izvanrednoj glasovnoj poziciji. Mirka Klarić kao Belisa profesionalno na visini svojeg zadatka, kao i Nada Sirišević i Jasna Podolšak. Doganova scenografija i kostimi pravi primjer visoko plasirane jednostavnosti, bez nepotrebnih natrpavanja scene i u likovnom pogledu naročito u scenografiji rijetko viđen sklad boja i ukusa. Belamarić je kao redatelj čisto postavio odnose između pojedinih likova koji su živjeli na sceni punim životom. Treba istaknuti i pomalo erotski orijentiranu baletnu sekvencu u maštovitoj Vikićevoj koreografiji i ople-sanju lakoćom i s mnogo ozbiljnosti (Žofija Toth, Dinko Bogdanović, Mladen Drakulić i Zoran Grgić).

Operni prvijenac je uspio i kritika će ga sigurno ocijeniti pozitivno, ali moram na žalost konstatirati da je već na prvoj reprizi gledalište zjapilo skoro prazno.

Siniša Hrestak

Novi Verdijev »Otello« — preveliki zadatak u sadašnjem trenutku

Svima nam je u sjećanju još uvijek onaj sjajni i nenadmašeni Verdijev »Otello« s fenomenalnim Josipom Gostićem u naslovnoj ulozi od prije petnaest godina, koji je i režijski i scenografski bio pravo jedinstvo glazbeno-scenskog umijeća. Nije potrebno govoriti o glazbenoj komponenti spomenute realizacije, jer je Sachs imao na raspolaganju izvanredne interprete (Gostić, Puttar-Gold, Klarić, Podvinec, Neralić, Lovrić itd.), koji su stvorili takve vrhunske interpretacije koje je bilo teško nadmašiti. Nisu to bile samo pjevačke parade, već jedna neslućena simbioza angažirane i visoko kultivirane glume povezane s istančanim muzikalitetom velikih pjevača. Zato sam nakon toliko godina s velikom skepsom otišao na premijeru ove opere u Hrvatskom narodnom kazalištu 19. svibnja ove godine. Moja predviđanja o vrlo diskutabilnoj i nepripremljenoj predstavi su se obistinila u svim komponentama. Mislim da jedna ovakva izvedba ne može približiti ovu uz »Falstaffa« najzreliju Verdijevu operu, običnom opernom posjetiocu naučenom na »Traviatu«, »Rigoletta« i »Trubadura«. Pođimo redom i pokušajmo utvrditi gdje je cijela kazališna mašinerija ozbiljno zape-la i dala vrlo skromne, da ne kažem ispod prosječne rezultate. Habunekova režija nije imala na raspolaganju interprete koji bi bili u stanju prezentirati sve nijanse ove ljubavne drame koja MORA u svoj svojoj žestini biti prezentirana tako da uvjeri gledaoca u mogućnost i tragični završetak odnosa Otella i Desdemone. Tu je i onaj odnos Otella prema Jagu i obrnuto, koji je u novoj izvedbi bio gotovo statičan (posebno u velikom duetu Jaga i Otella u drugom činu). Jer, ako Otello u drugom činu nije u stanju izraziti gestom i glasom svu dubinu svojih premisslanja, sumnji i svojih unutrašnjih nevolja, onda taj duet ostaje bez napetosti i potrebne dramatičnosti. Takav je bio i duet između Otella i Desdemone u prvom činu, a tako je bez ikakvog života bila režirana i Otellova arija u trećem činu, gdje bi Otello zapravo trebao ležati na podu, arija bi postepeno trebala postizavati svoj klimaks, a ne da Otello jednostavno sjedi na stepenicama i »razmišlja« o svojim sumnjama. Ovako je sve ispalo bez potrebne napetosti, pa se dobivao dojam da je interpretima sasvim svejedno što se na pozornici događa. Smatram da je i scenografija gosta iz Basela Hansa Georga Schaefera svojom upravo nepotrebnom i bezbojnom plošnošću doprinijela hladnom pristupu. Pa i kostimi Diane Kosec-Bourek bez životnosti nisu nas u svojem silvu uspjeli zainteresirati.

U orkestru pod ravnanjem Nikše Bareze događale su se svake dvije do tri minute neugodne stvari. Ili je bilo krivih nota ili krivih tempa, ili opet nenaučeni stranica. Sve je ličilo na nekakvo »ispipavanje« i nepotrebno cizeliranje s previše filozofiranja, a s pre-malo dramskih akcenata toliko potrebnih ovoj Verdijevoj

operi. U takvoj konstelaciji i pjevači nisu mnogo doprili, jer da ova izvedba nadmaši dosadašnju Sachs-Gostićeovu realizaciju. Stojan Stojanov u naslovnoj ulozi nije ni pojavom ni glasom predestiniran za ovu ulogu. Kao i ostali pjevači na premijeri nije dobro znao tekst, te je stvarao upravo nevjerojatne improvizacije u okviru hrvatsko-srpsko-makedonskog izgovaranja pojedinih riječi. Pjevački je uloga nekako i svladana, ali to nije dosta ako se uzme da je Otello i glumačka kreacija prve vrste. Duet prvog čina bez napetosti i onoga nečega što se nalazi u zraku, a čini da ljubavni duet bude uistinu ljubavni. Zakletva mu je u drugom činu prošla nezapaženo i bez briljanse, a također i arija u trećem činu, da bi tragedija posljednjeg čina splasnula umjesto da bude klimaks predstave. Desdemona Ljiljane Molnar-Talajić krivo postavljena više kao slatka mala djevojčica (to je kriva režija) pjevala je previše lirski. Posljednji čin je dozvolio ovoj izuzetnoj umjetnici da dođe do punog izražaja i da posebno u ariji »Zdravo Marijo« postigne prave ovacije kod publike. Najveći promašaj bio je Jago Ferdinanda Radovana koji niti glasom bez imalo dramatike (u zakletvi ga se nije uopće čulo), a niti glumom nije stvorio lik spletkara i nitkova. Šteta, jer se radi o pjevaču zamjernih kvaliteta. Jago je ipak na njegov pretežno lirski bariton predramatska uloga. Najviše mi se dopao izvrsni Franjo Paulik kao Cassio. Sudjelovao je i dječji zbor Glazbene škole »Pavao Markovac« koji je vrlo sigurno uvježbao prof. T. Zvonar. Rasvjeta Aleksandra Augustinčića je bila pravi mali primjer da je ova predstava prerano ugledala svjetlo dana. Na pozornici je pet minuta bilo tamno, pet minuta svijetlo bez ikakvog opravdanja, a da ne govorimo o malim reflektorima koji su nespretno »tražili« soliste po pozornici. Šaptača Rinu Matejčić smo čuli na balkonu. Čini se da je ona bila jedna od glavnih osoba predstave, jer je spašavala pjevače na sve moguće načine. Zborovi sigurni, iako manje zvučni nego obično.

Siniša Hrestak

U spomen Albi Vidakoviću

Zborovi (zborovođe) nekih zagrebačkih crkava na prikladan su se način sjetili obljetnice smrti Albe Vidakovića koja je ove godine bila na dan 1. uskrсне (vzmene) nedjelje (18. travnja): *I. staroslavensku misu* (priređenu za hrvatski tekst) pjevali su u samostanskoj kapeli SS. Naše Gospe; dijelove *II. staroslavenske mise* (i ova je misa priređena za hrv. tekst pjevao je muški zbor Zagrebačke prvostolne crkve (dirigirao Lj. Galetić) i mješoviti zbor župe Sv. Franje Ksaverskog (dirigirala J. Polić); sve dijelove *III. staroslavenske mise* na staroslavenski tekst izveo je zbor župe Sv. Obitelji pod ravnanjem župnika M. Mihelčića.

Proslava u Arbanasima

Na proslavi 250. obljetnice doseljenja Arbanasa u Zadar (od 8. do 11. svibnja) obilni je glazbeni program resio tok proslave: u subotu, 8. svibnja su mladi iz Arbanasa s tamburaškim zborom i sjemeništarcima, nakon predavanja Fabijana Koščaka, salezijanca, izveli prigodni program; za vrijeme svečane mise u ponedjeljak (svetkovina Gospe Loretske) koju je predvodio nadbiskup M. Oblak, pjevao je zadarski gradski crkveni zbor pod ravnanjem mons. Pavla Kero; poslije mise je arbanaški zbor pod ravnanjem maestra Šime Dešpalj izveo prigodni koncert (na rasporedu su bile i dvije skladbe njegova sina Pavla, poznatog dirigenta).

Simfonijski koncerti u Osijeku

U Osijeku su u travnju održana dva simfonijska koncerta zaslugom Opere HNK Osijek koja je s pojačanim orkestrom pripremila program. 8. travnja koncertom je dirigirao Antun Petrušić, solisti su bili Stefica Petrušić, Branka Galić, Margit Tomik, Luciano Manzin i Velimir Zgrablić, a izveden je Requiem u c-molu L. Cherubinija i Te Deum W. A. Mozarta. 22. travnja koncertom je dirigirao Željko Miler, solist je bio Radovan Lorković, violina (Basel), a izvedeni su: Bachov koncert u E-duru, Bruhčov koncert u g-molu i Schubertova simfonija br. 5 u D-duru.

2 koncerta u Varaždinu

U obnovljenoj Slušaonici muzičke omladine Varaždina održana su dva koncerta: na prvom, koji je održan u veljači, gost je bio Zvonimir Levar, violina, a izvedena su djela Corellija i Beethovena; na drugom, koji je održan u ožujku, Herry Gusek, glasovir, izveo je djela Beethovena, Scarlattija, Bacha, Chopina i Prokofjeva.

I. S.

Sandro Zaninović dirigent u Splitskoj operi

Nedavno je Splitska opera angažirala kao svog stalnog dirigenta Sandra Zaninovića. Zaninović je diplomirao 1967. g. na Muzičkoj akademiji u Zagrebu iz kompozicije i dirigiranja. Poslije završetka studija najprije je kratko vrijeme radio u Zagrebu (RTV i Komedija), a zatim je ostalo vrijeme proveo u SAD u Beverly Hillsu.

Veliki uspjeh Vjekoslava Šuteja

U Velikoj Britaniji u Bournemouthu 4. 5. i 6. svibnja o. g. održano je međunarodno natjecanje dirigenata »John Player«. Od 160 kandidata u uži izbor ušlo je samo 10 dirigenata. Naš mladi i perspektivni dirigent (diplomirao je prije godinu dana) Vjekoslav Šutej dobio je treću nagradu što je za njega na početku njegove karijere veliki uspjeh.

Odlikovani naši glazbenici

Generalni konzul Čehoslovačke u Zagrebu g. Karel Klečak predao je 1. IV. počasne »Medalje Bedricha Smetane« našim glazbenicima kao priznanje za zasluge na popularizaciji čehoslovačke glazbe. Medalje su primili: dr. Milan Horvat, Lovro Matačić, Anton Nanut, Jovan Šajnović, prof. Josip Depolo, članovi Zagrebačke filharmonije, prof. Vladimir Seljan, članovi Simfonijskog orkestra RTZ, Franjo Paulik, Josip Klima, Ivan Kuzmić, Ante Živković, Josip Stojanović, članovi Zagrebačkog duhačkog kvinteta, Jasminka Juračić, Dubravko Detoni i Josef Daniel.

Ponovno izlazi »Cerkveni glazbenik«

Slovenski vjerski tjednik »Družina« u svom broju 15—16 1976. g. najavljuje ponovno izlaženje slovenskog lista »Cerkveni glasbenik«. »Družina« navodi svrhu izdavanja: »List oživljujemo iz potreba da bi pomagao kod obnove i uzdizanja naše crkvene glazbe«. Uredništvo »Sv. Cecilije« želi puno uspjeha na tom polju.

J. K.